

EUSKAL ORÍA

Gizulegeak ondo echatzen
baidu

Mingain luzeak nai bezela itz egin
bezate, ni gaur ere atzera gelditzen
nai.

Es nitzake gizon, gure Euskal Orri
ontara datorrigun lenengo emaku-
meari leku egindo ez banio. Aurre-
ra zaita ba, aspaldiko "Tene", au-
rreratu, ta entzun, irudimen entzu-
ki bitartez bida ere gogo bizi za-
tutako izlariari jeiki orduko egin oí
zaizkion txalo sutsuak. Gaur, zugua-
tik, eskok joko baidituzte.

Ta onenbestez, zurea dezu itza.

LUZEAR

Euskal Itxasaldeko Zaindaria

Igaro dan Epaillean, goiz ozkarbi
alai baten, Balona'tik Bilbao'ra zi-
jan bertan izen-jerroko dan "Mar
Rojo" itxasontzia.

Ontzi Iraña, urazal oz tiñean
arrazo' zuria utziaz, Matxitxako'ra
begira leun zijoan, garaien, ontzi-
buru edo kapitana ta lenengo ma-
kinistea, menpeko zintzoak nagu-
sial eman oí dioten atsedena artuta,
norbere gauz onari begitzen zayon
maitasun eta arrotasunaz, eusko-
itxasertz zoragarriari atsegintsu be-
gira, brankek zutik zijoaren.

Aldi betean, Andutz mendiaren
tontor jeikia itxas egalean nabar-
mendua ikusiaz zetozten; kapitana
geitsu; makinistea. Andutz'en zer-
bait arkitu nairik bezela, bertara be-
gira adi-adi.

Zenbat eta ontzia aurrerago, or-
duan ta mendiaren lerroa laburrago,
baña baixa beronen tontorra zeru-
rontz feinkia jaunetako barrenak zabala-
go. Laijter zuten begi aurrean age-
ri bere magal orlegia; ta magalean
artuta daukan baserrí maitagarria.

—¡An Itziar!!!—oju egin zuan
makinistea!

—Itziar?
—Bai! Ara an eliza: Ama Birji-
aren jauregi agurgarría.

Unetxo baten, gizon biak oldozuk
batek berak lotuta bezela, itzik egin
gabe Itziar'a begira gelditu ziran;
Ama xamur onen laguntza nabaitu
berri ziran ba, Inglaterra'ko uretan
galzorian arkitu ziranean; ta orain
eskerronezko otoya beren biotzeta-
rik Itziarrontz zijoan.

—Aitzian—jarraitu zuan maki-
nistea-España ta Prantzi'ko gu-
dorriak emendik igarotzean, beren
kaholein dunbadaz Itziarko Ama
agurtzen zuten. Ondo derzikiozu
guk beste orrenbeste égitea?

—Guztiz ondo—erantzun zuan on-
tziburuak.

Eta esan eta egin ontzi-txistu edo
sirena jotszeko avindu zuan Zeruko
Amari agurra egitea.

Baita "Mar Rojo" ren agur-soñua
antzifako oitura eder-eder maita-
garri baten berritzalle, ontzizionen
biotzak berekin jasoaz zeruñao igo-
zan; eta zeruko Amak Itziarko bere
bakullkian ifioiz ere baño irripar
gozogoa azaldu zuan.

Orduetako "Mar Rojo" izan du
toki ontzak igaro bearra, baita Ama
Birjiñari agurra egitea, bearunk bat
maitagarri arte.

Urteak eunka igaro, ta izaro di-
ran urteak Juan dira baita betiko
gure aibeste oitura on, zaletasun
eder, maitasun garbi; baña Goikoari
eskerrak, dizidkor irauten du eusko-
tar artean Jaunzinizmenaren argi
ederrak, eta onekin baita itxasgizon
euskoen gogoetan Itziarko Ama ga-
nato zaletasun samurak; eta ez-
pairik ez det "Mar Rojo" kuak egiten
dutena egiten beste ontzi gey-
gatua ere ekingo dutela.

—Ain da agirikoa Ama xamur onek
itxasgizonen egiten dien laguntasuna
ta abek Berari dioten maitasuna!
—Au dek ill euditsua!

UDALAITZ

IL-ZORI

Nere semetxo Jerman'eri.
Aurtxo txiki bat seaskatxoan,
neukala ia illean,
seaska ertzean arkitzen nintzan
gau garrats baten mendean.

Ez da gañera lenbzikoa,
bigarrena det ikusten
seaskatxotik nere biotza
arrunt duala puskatzan.

Musu ematen ezin aspertu
bere esku ta arpegian,
malko mardulak dizkioz utzen
ikututako tokian.

"Nere semetxo begi urdiña
—esaten nion negarrez-
zure anaia're ementzen il zan
seaskontan zoritzarrez.

"Zeruko Ama, Ama maitea!
zure seme eriotz artaz
oroitu zaite au ikusirk,
ta erruki sendi onetzaz".

Zorigaitzoko eriotzetik
atera zera osorik,
zapelaitzaren onda marruak
ez dute izan kemenik.

Txito taldeak bein egopean
ez du izaten bildurrik,
aitaren ego otoi zpean, ez
ez da sartuko zapelaitzik.

Etorko da noizbait, eriotz sami-
biurto eziña,
ez zapelaitzaren gorroto bizia,
irentsi gosia,
gizon arteko baño, eriotz zoria,
Zeru goiko deia!

IRUZUBI

Lanperna, ta onen antzekorik
badezun? Iruzubi.

Arrasote

Ikasle azkarrak. — Lasa'tar Jo-
seba eta Bitoria'tar Anton mutil
gaztiak bukatu dituze "perito in-
dustrial" tzarako ikaskizunak. Be-
ren maixu izan dute emengo Laffit-
te jauna eta aztertu edo esaminiau
dituzte Bergara'ko Langintza-Ikas-
tola'n. Zorionak.

Baita ere ikaskizun orretan au-
rrera duaz, beste batzuen artian
gure algen Zeziaga'tar Joseba, Ba-
lerdi'tar Andoni, Markaide'tar Juil-
eta Murgoitio'tar Kepa.

Ongi etorri. — Gudarizatik egun
batzuk igarotzen etorri ta emen iku-
si dogu gure lagun on Aritzabalaeta'
tar Paul.

Baita ere emen agurtu dogu Be-
rastegiko ikasle eta erri onetako
seme dan Azpiazu'tar Eli.

Lan barik. — Emengo ola baten
lanian ari ziran 40'renbat erbesteko
langile kalera bialdu ditue eurak
egiten zuten lana ama'u zaiostenian.
Langillak diran aldetik errukia diet.

Pelota-partidua. — Datorren la-
runbatian, difiue jokatuko dala erri
onetan partidu bat Zabala eta Mon-
dragonesak Irureta ta Artazo'ren
aurka.

Ori ondo dago. — Emengo neskati-
lla eder eta lirain batzuk egin di-
tuze lazo batzuk emen Sanjuanetan
egingo dan txirrindularien zinta-
lasterketarako, eta eurak daruen
itzak euskeraz dagoz.

Jora zuek neskatalik!

Eguialdia. — Emengo gizon bien
artian egiflik dago apustu bat il one-
tan ezetz eli egun bitan erreskedan
ateri, eta len barre egiten bagenion
orai guk bearen alde egingo ge-
nuke.

UDALAITZ

Azkoiñi

Agur! — Euskal orri onetan le-
nengo aldziz idazten ditudan erren-
kada auek izan bitez sail onetako
idazle eta irakurle guztiei nere biotz-
azkarrak xamurrena eskeintzeko.

Eta zuri, Luzea, lagun zaar gogo-
ko, zorion ugariak orri onen zuzen-
dari aukeratu zaituztelako. ¡Bapo-
ein dezu!

Antzerki jai bat, laster. — Gure
Batzokiko antzezlarri taldeak antzer-
ki jai eder bat antolatu du, illa onen
19'rako Jesukristoren Gorputz Deu-
naren egunerakoa. Jai au "Olimpia",
antzokian izango da eta biltzen dan
txindia, gure lagun aspalditxoan ge-
xonik arkitzen dan Alberdi'tar Jo-
xe Mari "Xarra" guztioz ondo esa-
gutzen dezutarenentzako. Antzerki
zer esanik ez dago euskeraskoa izan-
go dala; lenengo beintzat "Aiton-
ta billoba" eta ondoren ez dakigu
oraindik ziur esateko.

Oso berotasun aundia dago jai
onetarako eta sarrerako txartel gabe
gelditu nai ez dutenak garaiz ibilli.

ATXONDO

Mendaro

San Antonioetan. — Gure olak
edo lanteriak kendu ezker, esan
gentzake, Mendaro jai artzen dua-
la San Antonio eguna. Goizian goiz,
batzuek eguna argitu bañu len, pes-
tegero xeago, gelotik ikusi
tugu gizon mordosak, Urkiolaruntz
juateko. Etxeko zereginak bildurtu
dituztenak, bertan meza entzun eta
lanera. Urkiola urrutitxo iritz di-
tenak, Sasiolara amai'etako meze-
tarra.

Euri lanbruak eguna agertu-
zan... bañu arratsaldetik ateri ta
illuntzean arkakusorik etzan geldi-
tu, manta artian ezpida, Sasiolako
erromeria juan gabe. Zapatu goi-
zian maindirak goxo...

**Trinidadetan Mendaro zabal jaie-
tan.** — Mendarotik Bilboruntz tre-
nez jun danak, begik zabalduta gel-
totik ezkerrenuruntz begiratzen badu,
nai ta naize ikusku zuan tontor ga-
fian orma aundiko eliza bat. Trini-
dade ermita da gaur. Emen ikusten
diran elizetan antz... a jasoa omen
da. Berari kendutako arraikin ja-
soa ote dan diote Azpilgoetako eliza.
Trenian sartu naizzen batzuetan,
entzun izan det Mendaro za-
baltarrak, beren muga barruan da-
gon elizarentzat, maitasun aundirik
ez ote duten... orma gora igota dauden
untzak ez dutela besterik alazten.

Gaurko egunez etorriko balirake
Trinidadetako ermita au ikustera, ez
luteke esango maitasunik ez diotela.
Gaur barruz apañ aju jaizten da,
ta jendia erruz biltzen da amarretako
meza nagusia ta itzaldia entzute.
Elgoibarko Opakua'tar Estanis
jaunari entzuten izango gera gaur.
Meza bukatu ondoren ate ondoetan
egongo dira Billale ta Mari Txiki,
beren opil zabal ta biribilak, bai-
ta ere Gatzianeko ta Mateoneko os-
talariak, jaki goxo, ardo piñ zuri ta
beitzakin amaietakua eskeintzen.

Eztago gaizki amaietakua an
egin ondoren, Mendaro zabaltarren
konbita artzeko suertia daukana!
—Ezta egia? Ongi egin deitez!

N. L.

Mutiky

Biotz biotzez agur maitekor bat
zuzendu nai diet "EL DIA" ko zu-
zendari jaunari, ta bertako langilie
ta idazle ta irakurle guztia. Eta gu-
re txoko onetako berriak jartzen
nator, ala agindu nien emen jaun
batzueri ta.

Itxas aldeko berriak. — Aurten
oso urte txarra daukagu, ba ez da
gauz aundirik arrapatu. Oraintzean
ekarriko txarrak sartu zaiguz ta
arrantzaile guztiek etxian arkitzen
dira.

Luiostarrak. — Gaztedi onetako au-
renengoa gogor ari dira lanean
beuren zaindarien eguna ospatu-
tzeko. Itzlarri bikaiñ bat ekarriko
date ta urtero bezela jai aundi eder
bat egindo dute.

Nastu ta labur. — Elizakuak artu-
ta it da Elezgarai'tar Miguel. G. B.

—Alabatxo bat badu Elezgarai'tar
Eugenio'ren emazteak.

—Emen arkitzen da Aldai'tar Beni-

to.

—Burdeos'tik etorri da Olazabal
tar Miguel mutil gaztea.

—Gaur ezkondu da Oixako base-
rriko mutilla, "Tetuan" baserrikon
neskearekin. Zorionak.

¿Au zeinintzat? — Aitzukaletik
mollara dagoen ezkaltetan badiru-
di irakurten degula "Emen ez da-
go kale garbitzallerik". Ain zikinak
egoten dira, erbesteko guztiek ika-
ratuta gelditzen dira.

**Baserritarak zimaurren bear ba-
dagoz onera, andre Ijinie emen ez
da egoten da.**

**¿Gerriko miña aldute kale gar-
bitzalleak, Alkate jauna?**

ITXAS-AURRE

Diorizun

Egunero jai berri maite onta-
ra azaldu gabe ez zifin egon gu ere,
aspalditik bearrezko zan izkillua da
auxa eta zorionez gaude.

Irakurle ta idazle danari agur
bero bat.

—Aurreko igandean elizkizun ede-
rrak izan ditugu.

—10'tan Bartolomeus'en meza eta
"Ravanello" ren "Veni Sancte Spi-
ritu". Arra'uldean bezperak erri-
yak erantzunaz Urteaga'ren zituzten
ederrak abestu zituzten. Egun ortan
Lezo'n ere gazedti sail aundia izan

—Larrañaga'tar J. D. apaiz jaun-
na Sebillia aldera juan zaigu. Ongi
ibilli.

—“Pikabe” ta “Ameztoita” kuak
seme baina izan dute.

—Ostegunian ezkondu da Sagasti-
ko Eusebio Alenza'tar mutill zin-
tzko batekin. Zorionak.

—Barandiaran'tarrak berritu du-
ten etxe ederrari “Ipargain” izen
egokia ipini diote.

VIDA RELIGIOSA

DOMINGO 15 DE JUNIO

Santos de hoy. — La Santísima
Trinidad. — Ss. Vito, Modesto
Crescencia, Esiquio, Dulas, Benilda
Livia, Leonida, mrs.

Santos de mañana. — Ss. Juan
Francisco de Regis, S. J.; Ferreolo
pb., Ferrución, dc., Quirico, Aureo
Julita, Faustina, mrs.; Ticón, Aurelio,
Similiano, Menón, obs.: Lut-
garda, vg.

FIESTA DE LA SANTÍSIMA TRI-
NIDAD